Dokumenttyp	Ansvarig verksamhet	Organisation	Version
Rutin	Smittskydd Värmland	Region Värmland	15
Dokumentägare	**Fastställare**	**Giltig fr.o.m.**	**Giltig t.o.m.**
Maria Moberg Hygiensjuksköterska	Anna Skogstam Smittskyddsläkare	2026-10-29	2028-10-28

Mpox

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner

Sjukdom

Mpox är en allmänfarlig sjukdom vilket innebär att den även är anmälnings- och smittspårningspliktig.

Mpox orsakas av mpox-virus. Den vanligaste smittvägen var före 2022 från djur till människa (zoonos), i ovanliga fall överfördes smittan vid nära kontakt mellan människor. Sedan 2022 sprids mpox mellan människor i större utsträckning än tidigare.

Sjukdomsbilden vid infektion med mpox ger ofta upphov till utslag, sår och blåsor. Blåsorna kan spridas till bålen, armar, ben, händer, fötter, ansikte och genitalt. Symtom kan även innefatta feber och svullna lymfkörtlar.

Inkubationstiden är vanligtvis 6–13 dagar men kan variera mellan 5 och 21 dagar. Sjukdomen är i de flesta fall självläkande inom 2–4 veckor med mild till måttlig sjukdomsbild.

Smittsamhet och smittvägar

Mpox smittar framför allt vid nära fysisk kontakt med infekterad person. Fysiska sexuella kontakter eller andra nära hudkontakter utgör särskilt hög risk. Det kan också spridas som indirekt kontakt-smitta med till exempel sängkläder, handdukar och sexleksaker som person med mpox varit i kontakt med. Sannolikt kan mpox även spridas via luftvägar, skadad hud, slemhinnor eller sädesvätska och slidsekret.

Vård och omsorgspersonal har mycket låg risk att smittas med mpox-virus i sin yrkesutövning förutsatt korrekt tillämpning av basala hygienrutiner och användande av ändamålsenlig skyddsutrustning.

Handläggning av patient

Patient med misstänkt eller bekräftad mpox bör handläggas av eller i nära samarbete med hudläkare och/eller infektionsläkare utifrån klinisk bild.

Placering – öppenvård (misstänkt eller bekräftat fall)

- Undersökningsrum med stängd dörr och avdelad toalett. Patient med misstanke om mpox bör hänvisas direkt in på rummet och inte vänta i väntrum eller korridor.
- Patienten bör använda kirurgiskt munskydd IIR i samband med patientnära vårdmoment.
- Hudlesioner hos patienten bör täckas.
- Patienter med milda symtom som inte behöver sjukhusvård kan återgå till hemmet i väntan på provsvar.

Placering – slutenvård (misstänkt eller bekräftat fall)

- Vid feber och/eller allmänpåverkan, symtom från luftvägarna, utbredda utslag samt vid aerosolgenererande procedurer: isoleringsrum med separat ventilation.
- Vid lindriga symtom samt frånvaro av luftvägssymtom: enkelrum med eget hygienutrymme, dörren ska vara stängd.
- Märkning av vårdrum enligt rutin: Gul skylt.
- Hudlesioner hos patienten bör täckas.
- Patienten bör använda kirurgiskt munskydd IIR i samband med patientnära vårdmoment.
- Patienten ska inte vistas i allmänna utrymmen på avdelningen.
- Patienter med bekräftad mpox kan vårdas i samma rum.
- Patienten ska inte vårdas på Patienthotellet.

Personal

Ska tillämpa basala hygienrutiner och använda skyddsutrustning i vårdrummet inklusive vid hantering av tvätt, avfall och vid städning i vårdrummet.

- Utöver basala hygienrutiner ska långärmat plastförkläde användas vid direktkontakt med sår och blåsor.
- Kirurgiskt munskydd IIR.
- Andningsskydd (FFP3) vid symtom från luftvägarna och utbredda utslag, samt vid aerosol-genererande procedurer.
- Visir eller skyddsglasögon vid risk för stänk.
- Gravid vårdpersonal bör inte vårda patient med mpox.

Exponerad personal

Se smittskyddsblad, läkarinformation, för bedömning (Smittskyddsläkarföreningen)

Undersökning på annan enhet

Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning, ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet. Patienten bör använda kirurgiskt munskydd i samband med patientnära vårdmoment.

Transport

Transport inom sjukhus

Vid symtom från luftvägarna och utbredda utslag:

- Transport inom sjukhuset ska om möjligt undvikas.
- Undersökning och behandling ska, om medicinskt möjligt, utföras i vårdrummet. Om detta inte är möjligt, ska mottagande enhet informeras i god tid innan patienten skickas.
- Transportväg och tidpunkt ska planeras för att minska risken för kontakt med andra patienter,
- Transport av patienten ska ske av vårdpersonal. Transporterande personal ska använda skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Transport mellan vårdinrättningar

- Vid feber och/eller allmänpåverkan, symtom från luftvägarna och/eller utbredda utslag: egen bil alternativt ambulans.
- Vid ambulanstransport ska personalen i vårdhytten använda skyddsutrustning (se rubriken Personal). Luckan till förarhytten ska vara stängd.
- Vid lindriga symtom och frånvaro av luftvägssymtom: taxi eller allmänna transportmedel.

Besökande

Eventuella besökare ska

- informeras om risken för smitta
- använda andningsskydd alternativt munskydd utifrån smittrisk
- tillämpa god handhygien med tvål och vatten alternativt handdesinfektion
- inte sitta/vistas i patientens säng.

Disk

Disk ska ställas direkt i matvagn eller diskmaskin.

Tvätt

Tvättsäck på rummet. Tvätt som bedöms vara förorenat med organiskt material hanteras som smittförande tvätt.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Avfall

Avfall som bedöms vara förorenat med organiskt material hanteras som smittförande avfall.

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Städning

Använd skyddsutrustning (se rubriken Personal).

Daglig städning samt slutstädning

- Kontaktytor i patientens rum och toalett torkas med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid (Des +45).
- Golv städas med rengöringsmedel och vatten enligt normal rutin.
- Medicinteknisk utrustning avtorkas med Des +45 eller enligt tillverkarens anvisning.
- Desinfektera städutrustningen.
- Oanvänt material för engångsbruk som kan vara kontaminerat kasseras vid slutstäd.

För mer information om mpox, se Smittskydd Värmlands webbplats.

Utarbetad av: Smittskydd Värmland